

PIÁRFUTÁR

RESTART

*Piarista
Zsebkönyv
Szeged, 2010-2011*

Korlátozott számban
még kapható
a szerkesztőségben

EUGONICS ANGRÁS PIARISTA GIMNÁZIUM

XVI. BENEDEK

Jézussal mulatság az élet

A PÁPA GONDOLATAI
ELSŐÁLDÓZÓ GYEREKEKNEK

MEGJELENT!

PIARISTA®

bolt.piarista.hu

A SZEPÍPRESS jelenti

Október 6-án, a nagyszünetben gyertyagyújtással emlékezünk az aradi vértanúkra.

Atörténelem munkaközösség „Szege-di polgárok – 1910” címmel helytörténeti témahetet rendez október 4. és 8. között.

Nyelvi fordítóverseny kerül megrendezésre október 19-én a nyelvi munkaközösség szervezésében

Dugonics András tiszteletére matematika-fizika háziversenyt rendez a természettudományi munkaközösség október 20-án. Iskolánk névadója születésének október 18-án lesz 270. évfordulója.

Rajt!

A magyar piarista iskolákban a 2010/2011-es tanévben összesen 561 új általános és középiskolás, valamint szakiskolás diák kezdte meg tanulmányait. Ebben a számadatban benne vannak azok is, akik későbbi évfolyamon, valamelyik másik tanintézményből iratkoztak át a piaristákhoz.

A szegedi iskolában 60 új diák kezdett neki a tanulásnak, ebből 7. osztályos 52 tanuló. Az iskolába ebben a tanévben összesen 318 diák jár, ebből 70 kollégista.

Diákönk.

A 2010-2011-es tanév első két hetében minden osztály megválasztotta a Diákönkormányzat képviselőjét. Az új tagok mellett a DÖK új segítő tanárt is kapott Nagy Mariann tanárnő személyében. Tehát a megújult DÖK tagjai: Rózsa Máté 7.a, Gál Viktor Piusz 7.b, Oláh Bálint 8.a, Liska Áron 8.b, Szebellédi Máttyás (meghívott tag: Mácsai Soma) 9.a, Pál Ádám 9.b, Dogan Can Ferenc 10.a, Kohl Norbert (meghívott tag: Novák Tamás) 11.a, Sándor Viktor 12.a, Lengyel András 12.b, Sipka Bence (meghívott tag Farkas Gábor) 13.b, Szebellédi Áron elnök, Nagy Mariann segítő tanár

Mind az osztályok képviselői, az elnök és a segítő tanár is örül bármilyen ötletnek, javaslatnak, mellyel az iskola életét jobbat, izgalmasabbá tehetjük! Keressetek bennünket bátran!

a DÖK

Tovább piaristasodó Temesvár

Megállapodást kötött a Piarista Rend római vezetése és a temesvári Gerhardinum Teológiai Líceum. Mivel a Gerhardinum a piarista rend épületében működik, az intézmény vezetősége tudatosan igyekszik átültetni ezt az örökséget a saját nevelő munkájába. A mostani megállapodás is ezt a célt szolgálja.

A magyar, olasz és román nyelven szövegeztet dokumentumot Pedro Aguado piarista generális, Martin Roos temesvári megyéspüspök, valamint Jakab Ilona, a Gerhardi-

num igazgatója írta alá. A „Nevelést elősegítő partneri szerződés” címet viselő megállapodás az alábbiakat tartalmazza:

Az 1992-ben alapított „Gerhardinum” szeretné tovább folytatni a bánsági katolikus nevelés hagyományát. Az egykori Piarista Gimnázium épületében működve szeretné a továbbiakban is életben tartani a piarista nevelés szellemét és hagyományát.

A „Gerhardinum” nevelői tevékenységében élvezzi a Piarista Rend és a Rómában működő Piarista Rend Generális Kongregációjának támogatását.

piarista.hu

Szent Pompiliusz-ünnep

A piarista rend idén nagyszabású rendezvénysorozattal emlékezik meg a 300 éve született piarista atyáról, Pirrotti Szent Pompiliuszról. A megemlékezéseknek különös jelentőség ad, hogy 1934-ben a világon elsőként Magyarországon, Nagykanizsán nevezték el templomot az itáliai szentről.

Szeptember 25. és 29. között Nagyanizsán rendeztek megemlékezés-sorozatot. Elsőként szentmisére került sor a Jézus Szíve Templomban. Ekkor tartották az összes magyarországi piarista iskola diákkórusainak találkozóját. Majd felavatták Kligl Sándor Mamma Bella című szobrát az iskola udva-

rán. Pompiliusz ugyanis Szűz Máriát csak így, Mamma Bellának – Szépséges Anyácskának – szólította. A Pompiliáda elnevezésű játékos sportvetélkedőre is sor került.

Pirrotti Szent Pompliusz ténylegesen megélte a szegénységet, s áldozatos szeretettel fordult a legelesettebbek felé; bátorsága példaértékű volt, nem hátrált meg semmilyen hatalomtól, de soha nem a maga igazát, hanem a legszegényebbek ügyét védelmezte. A háromszáz éve született szent szülővárosa, illetve nyughe-lye, Montecalvo Irpino és Campi Salentina együttműködést szeretne kialakítani Nagykanizsával.

piarista.hu

IMPRESSZUM

PIÁRFUTÁR

A szegedi piaristák lapja

Megjelenik havonta
Lapengedély száma: 2.2.4/1513/2003.

SZERKESZTŐ
Mészáros Ferenc

KORREKTÚRA
Mészárosné Szabó Tünde

NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Férc Szemes Áron

SZERKESZTŐSÉG
6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14.
Tel: 62/549-090
Elektronikus levélcím:
piarfutar@szepi.hu

KIADÓ
Dugonics András Piarista Gimnázium
a Dugonics András Alapítvány
támogatásával.
Számlasszám:
10402805-28012423-00000000

FELELŐS KIADÓ
Papp Attila

NYOMÁS
Planet Corp. Szolgáltató Kft.
6771 Szeged, Makai út 4.

Kizárólag belső terjesztésre.

Biharos történet

Éppen hogy kipakoltunk az iskolai dolgainkat az otthoni szobába, már készítettük is össze a bihari túrára való felszerelésünket. Kis késéssel, hétfő reggel elindultunk a határ, majd a hegyek felé. Egy-két fölösleges kitérő után szerencsésen megérkeztünk a festői szépségű völgybe, ahol a szállásunk volt.

Még első nap sétáltunk egyet a közeli vízesésig. Ez volt a következő három nap megpróbáltatásainak a főpróbája. Kemény, embert próbáló túrák voltak, de a csapatunk elnyúhatatlan volt. Szerencsénkre senkinek semmi baja

Még én is kaptam enni...

Olyan hely volt, ahol a szépségtől 100 m-t zuhanhatsz.

Voltunk patak mellett, alatt, fölött, és persze benne is.

Megalakult az iskolai bob csapat (VW edition)

nem esett. Gyönyörű helyeken jártunk, és remekül éreztük magunkat. Köszönjük a szervezést. Jövőre pedig medvét is akarunk látni!

13. B

Nem szakadt rám

Augusztus 11-én, amikor elindultunk a gyalogtúrára, még nem tudtuk, hogy mi vár ránk.

Hatan indultunk útnak Böszörményi Géza tanár úrral. Vonat vitt minket Pestre, ahol megtekintettük a felújított „pesti piárt”, utána bevetődtünk az Irodalmi Múzeumba, hogy azért egy kis kultúra is ragadjon ránk (illetve a vonatjegy miatt). Itt megnéztünk egy kiállítást Petőfiről. De nem sokára folytattuk utunkat.

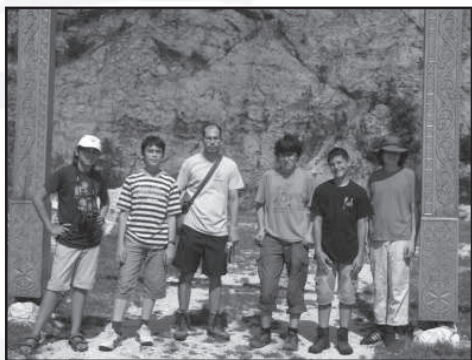
A Pilis egy kis falujában (Pilisszentkereszt) aludtunk. Innen túráztunk a vidék különféle zugaiba. A helyi plé-

bános atya nagyon kedves volt velünk, ő biztosította a szállásunkat.

Fölmásztunk Dobogó-kőre, meglátogattuk a zord Zsivány-sziklát, és végigjártuk a Rám-szakadékat. Tartalmas és hosszú túrák voltak. Útközben még az ősmagyarkodók egy fura szertartásának is tanúi voltunk. Estére mindig nagyon elfá-

radtunk, de azért mosogatásra és egy kis fekvőtámaszozásra szakítottunk időt.

A z o n b a n minden nyári túrának vége van egyszer. Az ötödik napon hazatértünk (és még élünk).

A Pilis kapujában

Papp Sándor
Tamás 8.A

Börzsönyözés

Hétfőn reggel indultunk útnak Szegedről hatan autóval, ketten pedig vonattal Budapestre, ahol újabb két gyerek csatlakozott hozzánk. A teljes tízfős csapat Nagymaroson találkozott, ahol otthagytuk az autót a helyi plébánosnál, majd útra keltünk. Ezt a napot szendvicsekkel húztuk ki estig. Amikor elértünk Kóspallagra, László tanár úr elment megkeresni a Kóspallagi papot, miközben mi borsólevest készítettünk, aminek a leve László tanár úr jelenlétének hiányában sikeresen oda is égett. A kóspallagi lelkésznel vertünk sátrat, ahol a levest megettük, majd lefeküdtünk aludni.

Másnap a plébános adott nekünk lekvárokat, málnaszörpöt, és egy sárgadinnyét útravalónak. Ezen a napon két nagy hegyre is fel akartunk menni: a Nagy Hideg-hegyre, és a Csóványosra, a gyalogtúra legmagasabb pontjára. A Nagy Hideg-hegyi turistaháznál találkoztunk egy másik túrázóval, Ricsivel, aki mint később keiderült, kiválóan ért a túraeszközökhöz, túrafelszerelésekhez. A Csóványoson volt egy tíz méter magas kilátó, ahonnan alig kellett pár méter a Kékes-tető magasságához. Itt aztán megpróbálkoztunk egy krumplilevesszel, ami elég jól sikerült, csak egy kicsit nyers volt.

A harmadik napon Magyar-kútig akartunk menni, de Nógrádon egyik társunk megbetegedett, így ott kellett aludni a nógrádi papnál. Innen aztán hárman ott maradtak a beteggel, öten pedig László tanár úrral elmentünk Katalinpusztára. A táskáinkat otthagytuk Nógrádon, csak vizet vittünk magunkkal. Az út nagyon kalandos volt, kétszer gyorsabban haladtunk táskák nélkül. Katalinpusztára dél körül érkeztünk meg, innen busszal elmentünk Vácrá, ahol László tanár úr vonattal ment el Nagymarosra a kocsijért. Utána felvette a Nógrádon maradtakat, majd értünk is eljött. Hatan megint autóval mentünk vissza Szegedre, a többiek vonattal Budapestre, onnan pedig haza.

Selmeci Bence 9.A

Moldvában csángáltunk

A gimnázium népzenei kamaraműhelye június végén a moldvai Magyarfaluba látogatott, hogy megismerje Moldvahon szépségeit, hogy együtt muzsikáljon, énekeljen és táncoljon a csángó fiatalokkal, a hagyományörző muzikusoktól és énekesektől pedig gyűjtsön.

Egy éve már annak, hogy a csángók ellátogattak hozzánk Szegedre a gimnáziumunkba, ahol vendégül láttuk őket és velük együtt részt vettünk a „Ha folyóvíz volnék” tematikus hétben. A számtalan program mellett – mint, például a tűzzománcolás és lovaglás – minden este jutott idő közös éneklésekre és táncra.

Most, egy év elteltével alig győztük kívánni mikor megyünk mi is Moldvába. Június 22-én indultunk délután hat órákor. Másnap 10 órára értünk oda a szállásra.

Miután kiszálltunk a buszból és átverekedtük magunkat a sártengeren (érkezésünk előtt több hétig esett az eső és feláztatta az aszfaltozatlan moldvai utakat).

Megdöbbenve vettük szemügyre a szállásunkat. Meleg vízről nem is álmodtunk, nem volt vezetékes víz és az egyetlen vízforrás egy szivattyúval működtetett fúrt kút volt, de az akadozó áramszolgáltatás miatt csak ritkán volt használható. Mint később kiderült, az ottani szervező szó szerint vette az e-mailben neki írt „bármilyen körülmények között, csak jöhessünk...” mondatot.

Másnap elindultunk Somoskára, ahol együtt énekeltünk és táncoltunk a magyar oktatásban részt vevő gyerekekkel. Találkoztunk és együtt zenéltünk Legedi Istvánnal, aki furulyás adatközlő. Somoskán első kézből tapasztaltuk, hogy még mindig működnek a régi gyógyító hagyományok. Mielőtt megérkeztünk, Fábrí Géza tanár úrnak elkezdett fájni a feje. Megkér-

deztük az egyik somoskai asszonyt hogy, van-e valamilyen fájdalomcsillapítója. Azt válaszolta, hogy nem kell fájdalomcsillapító, majd ő elmulasztja.

Egy bögre vízbe beledobott három égő gyufát, lefedte, kiengedte a füstöt, majd háromszor meg kellett kóstolni a vizet, be kellett vele kenni a homlokát, a torkát, a tenyerét. Ezt követően tényleg el is múlt a fejfájás.

Másnap délelőtt elmentünk Csernyik Györgyhöz, akitől harmonikamuzsikát gyűjtöttünk, és Bácsi Pávelhez, aki furulyán játszott nekünk. Valószínűleg nem találtunk volna oda ha nem találkoztunk valakivel, aki egy doboz cigarettáért cserébe készségesen segített.

Aznap délután elmentünk Külsőrekecsinbe, ahol találkoztunk Dobos Rózsával, Szarka Máriával és Divald Borbálával akik a magyar iskolában tanították az ottani gyerekeket. Előadták nekünk az általuk megtanult énekeket, majd mi is előadtuk a mieinket. A közös éneklés után elmentünk Szarka Marikához szötteket vásárolni.

Amikor beléptünk a házába mindenki elámult: gyönyörű falvédők a falakon, és a bútorok tetejére a plafonig felhalmozva a szebbnél szebb szöttesek. Megmutatta a „tarisnyáit”, és az összeset elvittük ami volt!

A következő napon végre nem esett az eső így elmentünk Ploszkucénybe. Ploszkucény a moldvai csángók legdélebbi települése, de mára már erősen elrománosodott. Domonkos Pál Péter népzenekutató először 1929-ben járt itt, és feljegyezte, hogy talált egy magyar feliratú sírt. Utazásunk másik célja, hogy meghallgassuk a helybeliek beszédét, mert másfajta tájszólással beszélnek mint a többi csángó. A nyelvészek szerint ez az egyik legrégebbi fennmaradt magyar nyelvjárás.

Útbaigazítást kértünk egy arra járótól, megkérdeztük tőle hogy tud-e magyarul, amire azt válaszolta, hogy nem, majd magyarul elmondta merre kell menni a temetőhöz. Megtaláltuk a sírt, amelyen az 1800-as évekből származó kökereszt volt.

Másnap délután búcsúkoncertet adtunk Magyarfaluban, majd egy utolsó táncházat tartottunk. Másnap elindultunk hazafelé. A hazaút is nagyon szép volt, különösen, amikor áthaladtunk a Gyimeseken. Lipták tanár úr gyimesi muzsikát játszott, amit egyszerre hal-

lani annak a tájnak a látványával, ahonnan származik, nagyon mély élmény.

Utazásunk a moldvai csángókhoz felejthetetlen, és az életemet meghatározó élmény volt. Utazásunk legfőbb célja szerintem az, hogy a helyieknek megmutassuk, mekkora értékek hordozói, és hogy rávilágítsunk arra, hogy ők nem románok azért, mert Romániában élnek hanem. Mindenkiene az az identitása, ami a szívéből jön. A csángók odavalók, „ahol az a csillag ragyog”.

Miklós Balázs 12. A

SzePiKomppal tanítva

A 2009-2010-es tanév a kísérlet éve volt a szegedi piarista gimnáziumban. Augusztus

27-én volt a projektzárás, az értékelés. A SzePi-komp mozaikszó utal a szegedi piarista oktatási gyakorlatra (SzePi), a komp szó jelentése egyszerre hordozza azt, hogy közlekedési eszköz valamint azt, hogy valami alkalmas a kompetenciafejlesztésre. A megbeszélések időszakában ritka, hogy tartalmi, pedagógiai fejlesztésre van lehetőség. Az iskolában olyan pályázati tevékenység valósult meg egy év alatt, amely normális európai viszonyok között háromévi fejlesztés.

A projekt a Társadalmi Megújulás Operatív Program, TÁMOP-3.1.4-es konstrukciója Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben elnevezésű pályázat keretei között valósulhatott meg. Az Európai Unió és a Magyar Állam támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásában, 64 881 514 Ft-ból valósulhatott meg a kecskeméti és a szegedi piarista iskolában.

Az iskola adottságaira (általános és sporttagozatos hatosztályos képzés, általános iskolai korosztály, művészeti nevelés, ökoiskola, tanórán kívüli oktatás hagyománya) és hosszú távú fejlesztési stratégiájára épült a projekt. Kapcsolódott az intézmény szerkezetátalakítási irányához (a 7-8. osztályban informatika, rajz, idegen nyelv mellett hittan, magyar nyelv és irodalom, valamint matematika tantárgyakból csoportbontás). A tanulási folyamat hatékonyabbá tétele érdekében az iskolai gyakorlat kiegészült olyan módszerekkel, amelyek inkább az alternatív

iskolákra voltak jellemzőek. Az iskola alapvetően konzervatív rendszer, a stabilitás és az értékek állandósága jellemzi. A lassan 400 éves piarista tanítási hagyomány alapvetően a hasznos tudást, a pietas és litterae egységét, az életre való felkészítést tekinteti központi értéknek. Igényli a tanuló felelősségét a tanulási folyamatban, a munkát állítja középpontba.

A 7. és 8. évfolyam tanórai munkájában részben új tananyagok használatára kényszerült az iskola.

amelyek bevezetését a pályázat írta elő. Integrált tantárggyá vált a végzősöknek oktatott művészeti nevelés. Könyvtárismereti modul épült be a nevelési folyamatba. Helytörténeti, természettudományos és Zöldár témahetet valósítottak meg, és volt tantárgytömbösítés is. Az órászervezésben nagyobb hangsúly került a tanulók foglalkoztatására. Az újszerű pedagógiai gyakorlat hangosabb órákat eredményezett, és a csoportmunka új képességeket követelt a gyenge és a kiváló diáktól is. Kiderült, az iskola akkor is működik, ha az óra nem tanteremben van, nem 45 perces, és a csengőnek nincs jelentősége. Más szemléletet igényel az, hogy a tanulócsop-

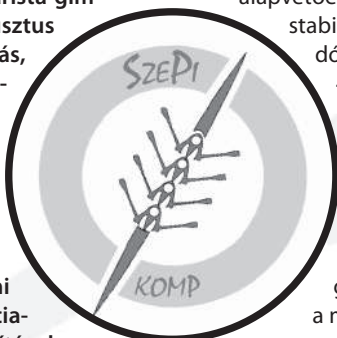
port áll a tanítás közepontjában, és nem az egyes szaktanári, tantárgyi elvárásnak való megfelelés.

A fejlesztési munka hat iskolai innovációt eredményezett. A helytörténeti témahét, a Fedezzük fel Szegedet!, a Zöldár ökológiai projekt, állandó képzési program lett. A Tevékeny Szeretet Iskolája (TESZI) keretében végzett tanulói szerszolgáltat, szociális munka a 10. évfolyam tevékenysége. Az idegen nyelvi képzésbe német testvérkapcsolat, tanulói laptopos órászervezés épült be. A tanulók részt vehettek a Piarista Üzleti Programon, a vállalkozói képzésen. A 2010-

2011-es tanévben kilenc interaktív tábla és több mint száz tanulói laptop fogja az oktatást szolgálni.

A projekt véget ért. Most újabb fontos munkákra, a tapasztalatok levonására és a tanulságok iskolai gyakorlatba való beépítésére kerül sor. A fenntarthatóság öt évig kötelezi az intézményt az új pedagógiai feladatok továbbvitelére.

Károlyi Attila

KOMPETENCIATERÜLET/tantárgy	TANULÓCSOPORT
SZÖVEGÉRTÉS-SZÖVEGALKOTÁS „A”/ MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	7.A ÉS B, 8.B, 9.A, 9.B
MATEMATIKA-LOGIKA „A”/ MATEMATIKA	7.A, 7.B, 8.A, 8.B
IDEGEN NYELVI/ ANGOL	8.A
IDEGEN NYELVI/ NÉMET	11.A
INFORMATIKA „A”/ INFORMATIKA	7. A1, 7.B1
ÉLETPÁLYA „C”/OSZTÁLYFŐNÖKI	12.B
MATEMATIKA C	MATEMATIKA SZAKKÖR 7.
TANTÁRGYTÖMBÖSÍTÉS/ MAGYAR IRODALOM, MAGYAR NYELV, FILOZÓFIA	13.B
TANTÁRGYTÖMBÖSÍTÉS/ TÖRTÉNELEM, TÁRSADALOMISMERET, FILOZÓFIA	12.A
MŰVELTSÉGTERÜLET TANTÁRGYI BONTÁS NÉLKÜLI OKTATÁSA/ MŰVÉSZETI NEVELÉS	11.A, 12.B
HÁROM HETET MEGHALADÓ PROJEKT/MŰVÉSZETI NEVELÉS, TÖRTÉNELEM, TÁRSADALOMISMERET	11.A, 12.B, 12.A, 13.B
KÖNYVTÁRISMERETI MODUL/ MAGYAR NYELV ÉS IRODALOMINFORMATIKA	7.A, 7.B, 8.A, 8.B7.A1, 7.B1, 8.A1, 8.B1
TÉMAHÉT/HELYTÖRTÉNETIZÖLDÁR	8. ÉVFOLYAM7.ÉVFOLYAM

A kompetencia alapú oktatási programban résztvevő tanulócsoporthoz (2010-2011-es tanév)

A tantárgyak közül ez a matematikát, a magyart, az angolt és németet, valamint az informatikát érintette. Sok digitális eszköz és tartalom használtak fel a tanulási folyamat során. A legnagyobb befektetés a nevelőtestületre irányult. 27 fő vett részt továbbképzésen, közülük tizen 120 órason. Összesen 1860 órányi képzést kaptak. A megismert módszereket órán alkalmazniuk kellett.

Olyan oktatásszervezési formákat próbáltak ki,

Éljen István!

Nyáron volt egy csodás tábor
István király jóvoltából.
De mitől volt ez élvezetes?
Azért, mert pár nevezetes
Ispán, apát és munkás sok,
Baltát ragadt, s földet ásott.
Építettük hazánkat,
Mi Gézáinktól reánk maradt.

Volt itt portya, térítés,
GH körül kerítés,
Étel, ital mázsaszám,
Ezt kínálta a hazánk.
Csak azt kérte, legyünk hősök,
Ahogy hajdanán az ősök.
Mire várunk, rajta hát!
Túrjon mélyre a lapát!

Ahogy a királyunk mondta,
Altáboronként latrina,
meg egy templom legyen egy,
Hova minden hívó megy.
Mindenhol legyen egy-két ór,
Mert a pókmalac reánk tör
Ha leszáll az éjszaka,
Ajánlatos: Fuss haza!

Reggel jött egy ébresztő,
Jó, hogy nem volt dermesztő
Hideg. Majd a zászlófelvonás,
Munka, játék és sok más.
Műhelyből sem szűkölködünk,
Utána egy nagyot öttünk,
Aztán gyulladt tábortűz,
Mely szomorúságot elűz.

Éjszakai gürcölés
Gyümölcse sok nevetés,
Újság íródott, mi más,
Mely minden száma oly hibás,
Hogy nem is sejtettük előre,
Verseny is lehet belőle.
Így lett, kedves olvasó,
Híres a Királyi Szó.

Egy este jöttek a Jászok,
Nem a természetgyógyászok,
Muzsikájuk oly jó volt,
Mindenki csak arra táncolt.
„Előre, csak Előre!
Lássuk mi lesz belőle!”
Szólt a nóta, mi meg jártuk,
Nem bírta soká a lábunk.

Gyakran bizony volt nagy gond,
Jött sok medve, nem vakond.
De nem az a veszélyes,
Inkább mondanám: szeszélyes.
Milyen legyen az a vár,
Hova király is gyalog jár?
Volt néhány zöld, kék és fa,
Bódító az illata.

Sport, sport, sport és sport!
Magyarok életébe hatolt.
Akadályon át rohantunk,
Gilisztákat utánoztunk.
Csattogtattuk a szép ostort,
Kinek volt lencséje, lángost
kóstolt.
A frizbi is messze repült,
Aki félt tőle, menekült.

Nincsen olyan, kitől félünk,
Mert velünk van az Istenünk.
Épült is nagy kápolna,
És így minden szép is volna.
De mire a templom kész lett,
Bonthatták le az egészet.
Jó volt azért egyszer látni,
Tud a sok fa szépen állni.

Tizenegy nap nem kevés,
Elszállt, mint egy szellentés.
De mégse búslakodtunk nagyon
Tudtuk, amit kaptunk, vagyon
Figyelemre méltót tettünk
Mások barátai lettünk.
Hagyok még egy cédulát:
Folytasd ezt a „Jó munkát!”

Bauer Iván öregdiák

Austausch in Brühl, avagy a brühli kapcsolat

Szeptember 9-én hajnali 5:30-kor indult az utazás 14 diák és a kísérőtanárok, Dékány Zoltán tanár úr és Koczor Sarolt tanárnő számára a németországi Brühlbe.

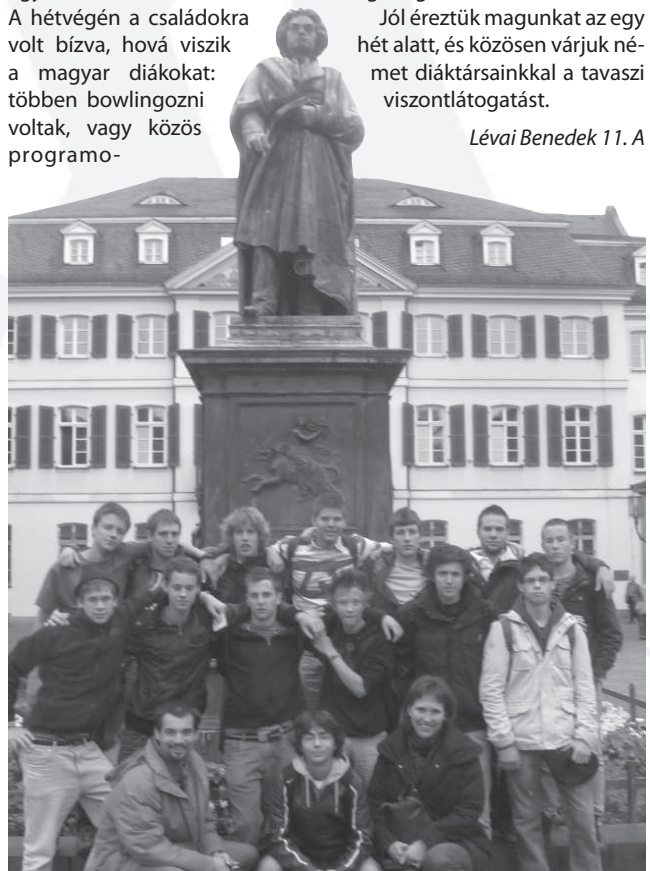
Alpár bácsi és szülők segítségével jutottunk ki Feriegyre, ahonnan aztán egyenesen Kölnbe repültünk. Brühlbe vonattal, dél környékén érkeztünk meg, hogy megismerkedjünk csere-diákp partnereinkkel. Kis pizzázás után egy kvíz segítségével megnéztük Brühl érdekességeit, majd mindenki elindult „haza”, hogy kipihenje a hosszú út fáradalmait. Pénteken, miután betekintést nyerhettünk a német tanítási módszerekbe, Kölnbe mentünk és megnéztük a város legérdekesebb épületeit, történelmi emlékhelyeit, és a csokimúzeumot is. Este egy grillpartin vettünk részt, amelyet egy német diák rendezett.

A hétvégén a családokra volt bízva, hová viszik a magyar diákokat: többen bowlingozni voltak, vagy közös programo-

kat szerveztek a többiekkel, és volt olyan, aki betekinthezett a Haribo-gyárba is. A hétfői napot mindenki nagyon várta, mert ekkor mentünk a külföldön is híres vidámparkba, az ún. Phantasialandba, ahol egy egész napot töltöttünk el. A keddi napon Bonnba látogattunk, ahol nagyon sokat megtudtunk a város jelenéről és múltjáról. Késő délután egy összejövetelen voltunk, ahol részt vett az összes magyar illetve német diák, és sok szülő is. A szerdai nap délelőttjét Kölnben töltöttük, ahol még megtekintettünk egy-két „kimaradt” érdekességet, mint például a városházát, majd Brühlbe érkezve zárásképpen elmentünk a gyönyörű és hatalmas választófejedelmi kastélyba. Ezután hazamentünk a családokhoz, akik kivittek minket a kölni repülőtérre, ahol elbúcsúztunk vendéglátogatóinktól.

Jól éreztük magunkat az egy hét alatt, és közösen várjuk német diáktársainkkal a tavaszi viszontlátogatást.

Lévai Benedek 11. A

60 éve deportálták a szerzeteseket

A magyarországi katolikus egyház térdre kényszerítésének záróéve 1950 volt, hiszen a kommunisták ekkorra már betiltották az egyházi szervezeteket, elvették az egyház földjeit, államosították iskoláit és börtönbe zárták Mindszenty bíborost. Folyamatos sajtókampány zajlott az egyháziak ellen, folytak a koncepciós perek. Augusztus 1-jén bontott zászlót a békepapi mozgalom.

A kommunisták célja az volt, hogy aláírasson a püspöki karral egy megállapodást az állam és az egyház viszonyáról, amellyel kifelé demonstrálhatja a vallásszabadság tényét, az egyházat pedig folyamatosan vádolhatja az egyes pontok megszegésével.

A piarista rend is nehéz helyzetben volt: karizmáját, a tanítást nem gyakorolhatta. Ez anyagilag is krízist jelentett. Több rendtag börtönben volt, atrocitások érték a piarista hittanárokat. Júniusban pedig elkezdődtek az internálások: nyáron több hullámban hurcolták el a magyarországi szerzeteseket, akik joggal félték attól, hogy további ellenkezés esetén Szibériába szállítják őket. Hatvan városában került sor az ÁVO-sok kegyetlenkedésére. Ott ugyanis a ferences rendházba szállították a piaristákat. A város népe főként a ferenceseket akarta megvédeni, és összegyűltek a rendház körül. Az ÁVO-sok berontottak az épületbe, és órákon keresztül bántalmazták a szerzeteseket; volt, akit véresre vertek. Feltételezhető, hogy provokáció történt, az akciót ugyanis személyesen Péter Gábor, az ÁVO vezetője irányította.

Mindezek hatására a magyar püspöki kar tárgyalásokat kezdeményezett az állammal, augusztus 30-án pedig aláírták a megállapodást, amelynek egyik következménye lett a nyolc katolikus gimnázium újraindulása.

„A szegedi rendház kapuján 1950. június 9-én, hajnali fél 4-kor dörömböltek. A bentlakó piaristákat és nővéreket egytől egyig internálták. Csak a legszükségesebb holmijukat vihették magukkal. Gulyás Jenő portást és családját több napig háziőrizetben tartották, nehogy elmondják a történeteket. A piarista atyák Vácra kerültek, ahol 3 hónapig tartották őket fogva.” (Angyal László: A piarista gimnázium bezárása Szegeden. In: A Dugonics András Piarista Gimnázium jubileumi évkönyve. 1995/96.)

A szegedi (valamint a nagykanizsai és a váci) rendtagokat a váci püspöki palotába vitték. A nagykanizsai házi krónikában Szűcs Imre házfőnök részletesen beszámol a váci tartózkodásról: „Ponyvával lefödött tehergépkocsival Vácra szállítottak bennünket. (...) Kb. fél óra múlva megérkeztek szegedi rendtársaink is, mint más-
sik »határsáv«-beli rendház lakói. A püspöki palotában tömegesen (4–6–8) szállásoltak el bennünket. Az összes ide »internált« szerze-

Deportált szerzetesek a váci püspöki palota kertjében.

tesek száma 215 volt, köztük 32 piarista. Az egész nyarat itt töltöttük, mígnem az ugyanakkor meginduló egyház-állam közötti tárgyalások befejezése után megjelent a szerzetesrendek feloszlatásának rendelete (1950. szept. 7.) Időnkint a rend főnökségétől kilátogató Rendfőnök úr, az asszisztensek s más küldöttek tájékoztattak minket a helyzetről.

A nyarat olvasgatással, nyelvtanulással (Schmidt Mihály rendtársunk rendszeres angolórát tartott), énekpróbákkal, a heti műsoros előadásokra való készüléssel, kuglizással és a meghatóan nagy számmal érkező és minket főleg élelmi-szerajándékokkal elhalmozó látogatóink fogadásával töltöttük. Az étkezés közös volt, melynek gondjait Pétery József megyéspüspök úr vállalta magára, aki az egész ott tartózkodásunk alatt valóban testi-lelki gondviselő atya volt közösségünknek.

A szerzetesrendek működésének megszüntetéséről szóló rendelet megjelenése után e gyűjtőtáborok ill. kényszerszállás helyek, automatikusan fölsozlottak és egy hét leforgása alatt kiürült a püspöki palota, hogy helyet adjon az odaköltözködő szeminaryumi részlegnek.”

A rendtagok raboknak számítottak, ezért nem volt szabad elhagyniuk a püspöki palotát engedély nélkül. Ennek ellenére lehetséges volt a távozás, mert csak egy ór állt a palota előtt, bent viszont több százan voltak, és nem kértek iratot a kilépéskor. A palotában nem volt rendőr, mert a rendőrségnek nem volt annyi embere; az internáltak belső életébe így nem szóltak bele. Akárki bemehetett látogatóba.

A szerzetesek a padláson laktak a földön, matracon, egymás mellett (a második emelet volt a férfiaké). A püspöki palota kápolnájában miséztek. A főzést és a takarítást az apácák intézték. A hívektől annyi élelmiszert kaptak, hogy mindannyiuk számára elég volt(!). Próbálták hasznosan tölteni az időt: angoltanfolyamot tartottak, jó hangulatú Kalazancius-ünnepélyt rendeztek, kugliztak, a nővérek pedig énekkart szerveztek.

Baloldali munkások háromszor-négyszer tüntetést szerveztek a palota előtt. Az egyik éjjel éjfélkor egy aranycsíkos rendőrtiszt tartott ellenőrzést, és kilépésre szólította föl a szerzeteseket. Pétery püspök letorkolta: „Ugyan kérem, hallottuk ezt az ócska dumát már régen, tisztelendő urak, menjenek lefeküdni!” Egyébként nem voltak atrocitások, börtönbe nem vittek el senkit.

Amikor internálták őket, azt hitték, hogy talán örökre eltávoznak a rendházból. Csak a rendszerváltáskor vált világossá, hogy Isten szemében az örökkévalóság valóban – ha nem is egy pillanatot – „csak” negyven évet jelentett...

Böszörményi Géza SP

(Ajánlott olvasmány: Böszörményi Géza SP: A magyar piaristák 1950-ben)

Ahány madár, annyi csőr

A madárcsőrök változatosságáról

Csőrmester – Bubó doktor karakán barátja a közkedvelt „Kérem a következőt!” című rajzfilmben. Csőrmester, a sólyomőrmeister nem hiába kapta ezt a találó nevet a rajzfilm szellemes szövegét megalkotó Romhányi Józseftől. A csőr a madarak egyik legjellegzetesebb képződménye, amely a ragadozó madarak esetében – így a sólymoknál – igen félelmetes megjelenésű.

A madárcsőr alapját csont képezi. Ezen található egy vastag szaruréteg, mely fejlődéstanilag a bőr hámrétegéből származtatható. Mivel a csőr alapja csont, nem holt: vérerekben és idegekben gazdag. A csőr két fő egysége az alsó és a felső csőrkáva, melyek több csont összeolvadásából alakultak ki.

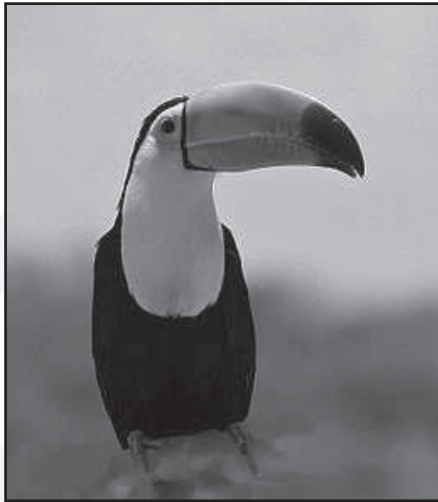
A csőrök változatossága egyszerűen lenyűgöző: az evolúció folyamán a legkülönbözőbb méretben, színben és alakban fejlődtek ki. Ismerkedjünk meg hát a legfurábbakkal, leglátványosabbakkal.

A legfurább csőrök közé méltán kerülhet a pelikán (gödény) hosszú, zacskós csőre. Hosszúsága megközelíti a fél métert, ezzel a leghosszabb madárcsőr. Igazán különlegessé azonban az alsó kávához nőtt méretes bőrzacskó teszi. Amikor a halászatra kerül a sor, a pelikán halászhálóként használja a csőrét és a zacskót. A zacskóhoz erőteljes nyelvizmok tapadnak, melyek mozgásával képes a vizet kiszorítani a zacskóból, míg a halat lenyomni a torkán. A csőr rendkívül érzékeny, számos idegvégződés található a végében, emiatt zavaros vízben vagy éjszaka a madár képes egyedül a tapintására hagyatkozva halászni. Hasznos tulajdonság, hiszen némely nagytestű pelikánnak két kilogrammnyi ételmet kell zsákmányolnia naponta.

Az Afrikában élő, csodaszép, rózsaszín tollazatú, kecses flamingók csőre is igen bizarr látvány. Alsó kávája jóval nagyobb, mint a felső, s hajlása is igen érdekes. Ez a csőrforma ugyancsak a táplálkozásmód következtében alakult ilyené. Táplálékszerzéskor ugyanis a flamingó csőrét a vízbe meríti, majd kissé kinyitja, hátrahúzza a nyelvét, és a csőrszegélyen lévő csontlemezek sorából álló durva szűrőn keresztül – amely a nagyobb darabokat visszatartja – vizet szív be, majd becsukja csőrét, s nyelve segítségével egy másik, finomabb szűrőn át kiperéseli. Ami szájuregében visszamarad (apró lárvák, rákok, moszatok stb.) – az ehető.

A tengerpartok mentén élő, halakra és apró rákokra vadászó, ollócsőrű madaraknak – akár a flamingóknak – az alsó csőr-kávája jóval nagyobb és hosszabb, mint a felső. Állandó lapos szárnycsapásokkal, szorosan a vízfelszín felett repülnek, miközben alsó csőr-kávéjával kimeri zsákmányát a vízből.

A hazai vízimadarak közül hasonlóan

A tukán méretes csőre

érdekes alkotású a kanalasgém csőre, mely – nevéhez híven – kanalat formáz. A sajátos csőrforma azért alakult ki, mert a gólya- és gémfélékre egyébként jellemző hegyes csőr nem alkalmas vízben való kaszálásra és az iszapban való turkálásra – márpedig a kanalasgém így táplálkozik. A széles csőrvég továbbá rengeteg idegvégződést tartalmaz, rendkívül érzékeny, így madarunk a vízben való halászáskor bármilyen apró úszó lényt észrevesz.

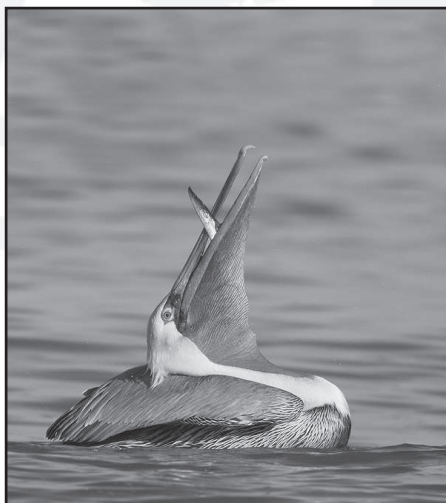
A gólyák rokonsági körében további érdekes csőrökre bukkanhatunk. A közép-afrikai mocsarakban élő papucs-csőrű gólya neve igen beszédes. Csőrének alakja olyan, akár egy holland fapapucs. Ezzel a számmal – mely ráadásul még kampóban is végződik – kiválóan el tudja kapni a csúszós víziállatokat. A legnagyobb gólyaféle, a csupasz nyakú marabu dögevő. Hatalmas, erős, ék alakú csőrével könnyedén átüti a dögök testfalát, és nagy húsdarabokat képes megragadni, lenyelni.

A fák doktorai, a harkályok igazi vésőszerszámként használják a csőrüket: a fák kérget kopácsolják, hogy az alatta lévő rovarlárva-khoz jussanak. Mivel a csőrnek rendkívüli erőt kell kifejteni, különösen erős, kemény. A kopácsoló életmód az egész szervezetet, de különösen a fejet igen megterheli. A harkályok koponyacsontja vastagabbak, mint bármely más madaré, s szilárdan rögzítik a csőrt, nehogy az oldalirányban elmozduljon. Továbbá igen erős a harkályok feji és nyaki izomzata is.

A harkályok újvilági trópusi rokonai a csodaszép tukánok. Testméretükhöz képest ezek a madarak viselik a leghatalmasabb csőrt. A színes, látványos csőr a méretéhez képest rendkívül könnyű, mivel fala nagyon vékony. Üreges, belülről finom csontokból álló hálózat merevíti, ezért könnyűsége dacára igen szilárd és ellenálló. Mi célt szolgál ez a hatalmas csőr? A kutatók régebben főként a táplálkozásban (gyümölcsök megragadása, leszakítása)

az udvarlási-párválasztási viselkedésben látták a csőr szerepét. Az újabb kutatások szerint (2009) a tukánok vérerekkel sűrűn behálózott csőre a felesleges hő leadásában játszik fontos szerepet – ahogyan a kutya a nyelvén, az elefánt a fülén át ad le hőt. A tukánokhoz hasonló méretes csőrt fejlesztenek az óvilági orrszarvúmadarak.

A papagájok csőre főleg erejéről nevezetes. A természetes arapapagájok csőrükkel minden gond nélkül a dió kemény héját is feltörik, s a kampós csőrvéggel piszkálják ki belőle az ízletes belet, miközben a dióhéjat lábukkal tartják. A kis termetű kereszt-csőrűek megoldása ravaszabb. Egymást keresztező csőr-kávéival könnyedén szétfeszíti a fenyőtobozok fás pikkelyeit, s nyelvével kipiszkálja a magot.

Halat nyelő pelikán

Szabó Gábor novícius

HORIZONT

Újdonságaink

SZEPI – KÉP

ZENE+FILM

- ☛ TRANS-SIBERIAN ORCHESTRA – A kacsony este szellemei
- ☛ HOBO BLUES BAND – Apák rock and rollja
- ☛ WOODSTOCK – 3 nap béke és zene (1-2)
- ☛ DIRE STRAITS 1992
- ☛ ELSŐ EMELET best of...
- ☛ JEAN MICHEL JARRE – Oxygene
- ☛ ANDREA BOCELLI – Under The Desert Sky
- ☛ ERIC CLAPTON – Grossroads Guitar Festival (2 DVD)

Cseh Tamásra emlékezünk

- ☛ ÖSSZES DALOK IDŐRENDEN – A BÁRKA-beli fellépések és még egykét nyalánkság(1-10)
- ☛ SZÜLETÉSNAP – Cseh Tamás emlékest 2010. január 22-én a BÁRKA színházban (1-2) – Akik szerették – vallanak róla és éneklék dalait.

FILM

Régi klasszikusok

- ☛ STRADIVARI – A nagy hegedűkészítőtől, DÜHÖNGŐ IFJÚSÁG, A KÖNNYŰLOVASÁG TÁMADÁSA, ADRIAN MOLE ÚJABB KÍNSZENVEDÉSEI – Neked való kamaszpanasz – teli humorral...

Irodalmi adaptációk

- ☛ ÁBEL A RENGETEGEN, ÁBEL AMERIKÁBAN, FEKETE GYÉMÁNTOK, EGY MAGYAR NÁBOB, KÁRPÁTHY ZOLTÁN, RÁKÓCZI HADNAGYA

- ☛ H. G. WELLS TÖRTÉNETEI - (THE INFINITE WORLDS OF H. G. WELLS, 2001)

A film első jelenetei 1946-ban játszódnak, amikor a 80 éves író meglátogatja Ellen McGillvray újságíró, hogy minél többet tudjon meg az író múltjáról. Wells szívesen mesél a fél évszázaddal korábbi eseményekről? Tessék hátradőlni a karosszékekben, fantasztikus utazás indul a különös, az érthetetlen, a megmagyarázhatatlan világába!

Apáink is nevettek rajta

- ☛ HOFITÜKRE – életmű sorozat (1-8)
- ☛ ALVIN AND THE CHIPMUNKS (2007)
- ☛ MORCOS MISSIONÁRIUSOK

Újabb (film)sikerek

- ☛ AZ ARANYTÓ, BŰN ÉS BÜNTETLENSÉG, A SAKÁL ÁRNYÉKA, FEHÉR SZALAG

Biológusoknak

- ☛ SZURIKÁTÁK, A KROKODIL
- ☛ ÁLLATI SZERELMEK – Les Animaux amoureux (2007)

SZEPI – HANG

Annak, aki csak hallgatni akar

♫ TÉR-IDŐ – Humor és Tudomány

Az ember átlagosan naponta tizenötször nevet. Többnyire jókedvében. Mert valamit vidámnak, humorosnak talál. Az persze, hogy ki mit talál humorosnak, egyéntől és kultúrától függ. Hogy mi is a humor, mint olyan, azt mindenki pontosan tudja, egészen addig, amíg nem kell precíz meghatározást adni róla. Mert még a tudomány is nehezen birkózik meg azzal a feladattal, hogy valamilyen általánosan elfogadott definíciót adjon a humorról általában. Ettől függetlenül tucatnyi tudomány próbálja vizsgálni és magyarázni ezt a különös és csak az emberre jellemző jelenséget. A Tér-időben ezen a héten a humor tudományáról, illetve a tudomány humoráról lesz szó.

1. rész: *Humortani alapvetés* – A humor, mint sajátosan emberi jellegzetesség megjelenése az evolúció során: mire „kellett” nekünk a humor? Biológiája és fiziológiája, valamint pszichológiai funkciói. A humor és a párválasztás. Mi a nevetés és milyen élet-tani hatásai vannak?

2. rész: *Humor és társadalom* – A humor, mint társadalmi jelenség: szociálpszichológiai funkciói és főbb jellegzetességei az egyes történelmi korszakokban. Azonosságok és különbségek az egyes kultúrák humorában: például, miért nem nevetnek a japánok a mi vicceinken?

3. rész: *Humor és történelem* – A történelem „saját” humora (meg történt híres események, amelyek önmagukban humorosak); a sajátos közép-európai humor (Hasek, Capek, Karinthy és társaik) kialakulása, történelmi háttere, történelmi funkciói. A humor súlyos történelmi korokban és helyzetekben (háborúk, koncentrációs táborok, munkatáborok, diktatúrák). A vicc „anatómiája és életana”; a pesti vicc egykor és ma.

4. rész: *A tudomány humora* – Az ezzel foglalkozó könyvek, folyóiratok, website-ok bemutatása. Anekdoták, híres történetek. Tudós humoristák. A tudomány magyar humora. Szerkesztő-műsorvezető: Lukács Béla

Szegheő József SP

BABÁK

BABÁK: AZ ELSŐ ÉV (BABIES, 2010)

Francia dokumentumfilm

Thomas Balmes rendező négy kisbaba életének első évét mutatja be. A világ egymástól távoli részein járunk, Namíbia, Mongólia, Tokyo és San Francisco a helyszín, ahol nyomon követhetjük a csöppségek mindennapjait.

Fejlett országok állnak szemben fejlődő országokkal. Felvetődik a kérdés – hol jobb felnevelni egy gyereket? Nyüzsgő nagyvárosban, a legnagyobb luxus közepette, babajógával és csoportterápiával, vagy a vadonban, ahol a gyerkőc porban csúszkál és a birkaitatóban fürdik? A megkezdés, hogy mind a négy gyerek hasonlóan kreatív és figyelmes, ugyanúgy fejlődik és tanul, a család anyagi helyzetétől és a társadalmi háttértől függetlenül.

Magyarországi bemutató: 2010. október 14.

Megszületett, megérkezett, de jó, a legeslegújabb kis földlakó. Szeretettel köszöntünk, hahó! Légy üdvözölve kedves kis lakó! Embernek születted meg, hát neved, sokat utaztál, hogy itt lehess. Ez a tested lesz most majd az úrhajó, hát tapasztald meg, mi mindenre jó. Egyél, igyál, játsszál jó sokat, élj vidáman, szeress másokat! Hahó, hahó, kedves földlakó, még nem is sejtet, mi mindenre jó.

A Nap odasüt a házra, madárka száll az antennára és a szél levelet visz körbe, de jó, hogy megjöttél a földre!

(Kafkaz: Földlakó)

Az én kispálom

Bevezette pályafutását minden idők egyik legsikeresebb magyar zenekara, a Kispál és a Borz. A huszonhárom évvel ezelőtt indult pécsi együttes mára legenda lett. Sajátos, minden mástól megkülönböztethető hangzásával és a korábbi hazai rocktörténetben ismeretlen szövegvilágával igazi hungarikummá vált. Számos méltatás született a búcsú okán. Itt egy izgalmasat adunk közre:

Többen feszegették már a kérdést, most akkor Lovasi kortárs költő-e vagy sem, hiszen dalszövegeinek ereje és kimunkáltsága feltűnő a honi rakkendrőlmezőnyben. A kérdés agresszív kicsit, kétféle vádat rejt. Egyfelől odapiskál a mai lírának, mondván: nézzétek, skacok, egy sikeres rocksztrá jobbat költ, mint ti együttvéve, mire vagytok fel a szakmátokkal? Másfelől a dalszövegíróknak is ad egy bodicseket oldalról, holott a siralmas dalok mellett sok igazán igényes szöveg születik ma is kis hazánkban.

Hogy is áll akkor a Lovasi-szövegek ügye? Erőltetett dolog dalszövegeket „papír-alapon” elemezgetni, hiszen nem erre készültek. Olyan ez, mint egy kitömött zsiráf megfigyelése alapján viselkedéstani következtetéseket levonni. Hiszen attól zseniálisak ezek, hogy Bandi beleszámítja a zene lüktetését, arra „dolgozik rá” vagy éppen az ellen dol-

jó, akkor rétegeinek lehámozása ujjongás, gyönyörűség – aki rászánja magát, nem bánja meg. Ha Lovasit az írott költészet érdekelte volna igazán, nyilván sajátos „némavilágot” alakított volna ki papíron, folyóiratokban, ő azonban hangzó lírában utazik. Nagy kedvencem, a 'Mennyország' egyik sora például: „mennyi kedves állat nyomja hozzád nedves orrát”. Költészetileg ezt egyszerű megfejteni, belső rímnek nevezzük, a „kedves/nedves” összecsengésre jó néhány költő épített már. Lovasi viszont nagyon ravaszul időzíti ezt a patront a gitárakkordok hömpölygése közepette, így lesz igazán eufórikus a jelentés-összeszikkasztás. Egy égő gyertya önmagában is szép, de ha egy hordó puskaporra állítjuk, garantáltan nagyobb a hatás.

Lovi másik nagy trükkje, hogy a soráthajlásokat mesterien bele tudta vinni az ettől amúgy irtózó könnyűzenébe. Ha ő félbehagy egy mondatot a zenei frázis végénél, nem azt érezzük, hogy ez erőltetett és szaggatott, hanem izgalommal várjuk a folytatást. Éppen ezért ha kocsiban, dolgozószobában, egyetemi irodámban elkezdek vonítani egy-egy Kispál-szöveget, legritkábban maradok meg egy sornál, hiszen jön vele a többi: arra, hogy „Nem mosunk bugyit, hogy tiszta”, következik a „legyél az Akropoliszra”. Azt sem lehet annyiban hagyni, hogy „Télen banán, nyáron meleg”, hiányozna az „éjszaka van”. Még jobb példa talán a

kispál és a borz

gozik. Vannak persze olyan motívumok, metaforák, amelyekre költő is büszke lehetne, mint a „szendvicsek apa felhőivel” vagy a „húsrágó, hídverő”, a „lekvárt ettem, ragasszon össze”. Dalszövegbe merészen tűnnek az ilyesmit is: „szárnyal futás”, „ezüsttálról fölindul a Hold, belefördül egy vasgödörbe”, „a házam almafa”, „meleg hamuba dugtad az ujjad, legyen egy olajlelőhelyed”, „vörös szemembe zöld fát éget a hamu”. Sok szövegíró nyilván visszariadna, félne, hogy a csápoló közönség nem veszi a túl bonyolult adást. Nyilván kell is Lovasi flegmája, humora, mozgása, szín-padi jelenléte, hogy a rajongók „bekajálják” a költői képeit. Egy vagányabb hasonlat befogadása amúgy is ott bukik el, hogy az olvasó kapásból lepattan róla, mondván: mi ez az éktelen baromság?, művész úr biztos elhajította az agyát! Alanyi olvasónk ezzel félre is dobja a dolgot. Pedig ha ízlelgetné egy kicsit, forgatná, tekergetné, mint egy Rubik-kockát, akkor akár bele is szerethetne, rácsodálkozna, milyen gazdag anyag ez. Ha egy metafora valóban

„maradj otthon, nézzél tévét, töksötét vonatokat mutat minden csatorna, mennek, utas nincs egy sem, csak a büfé-kocsiban állnak részegen ketten, amelyik rosszul van, az vagyok én, kár, hogy most mutatnak, az elébb még Istent dicsértem én”. Ezt nem lehet szétnyisználni. Igaz, a legfontosabb, hogy „Réééészegeeen!”. Más-kor elég egy sor is: „az utolsó forradalmár vagyok a városban” vagy „lefekszem a hóba melléd” vagy „vedd fel a szép ruhád, viszlek a bálba”, de egy Lovasi-szöveg szinte mindig folytatódik...

Mint a végtelen juhbeles virslik esetében: egyik húzza magával a másikat.

Lackfi János költő, író, műfordító, tanár
a Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatója

<http://enkispalom.blog.hu/>

Nagy Bandó András:

A szalontüdő

„Több az ember vagyon nélkül,
mint a vagyon ember nélkül.”

Pesten történt, amit most hallotok. Akkoriban még voltak gyorsbűfék, ahonnan a lecsúszottakat sem nézték ki, sőt, léket kapott hajóikról ott ereszthették le hányatott életük vasmacsckáját, beleszagolva a kikötő babgulyás, brassói és szalontüdő illatát árasztó levegőjébe. Melegséget árasztó oázisok voltak ezek, a nagyváros kutya hideg, dermesztő sivatagában, a nyomor és a gyomor találkahelyei. Történetünk főhőse egy jó ötvenes, közel kétméteres, őszbe hajló, barázdált arcú, ápolatlan szakállú egykori pécsi bányász, mellesleg a sakk elismert tudora. Történt pedig, hogy pesti dolgait elintéztén a Délihez buszozott. Odaérve örömmel konstata, hogy maradt még egy szűk félórája, bekaphatna valamit, s orrában máris ott érezte a szomszédos gyorsbűfé többször kipróbált szalontüdőjének illatát. Pár perc múlva ott állt a pult előtt a hosszú sorban. Még egy-két perc és máris mélyet szippanthatott a szalontüdőbe, szinte kiszívva az étel ízeit. Tányérját az egyik talponállóra tette, majd – mivel elfelejtett hozni – visszaállt italért a sorba. Pár perc alatt fordult, végzett, s a szalontüdőhöz lépett. Illetve lépett volna!... Ugyanis a tányér mellett egy lepusztult, hajléktalanforma férfi állt, és egyenletes tempóban kanalizta a főhősünk számára imént még elérhető közelségben lévő finomságot. Főhősünknek földbe gyökerezett a lába. Döbbenet bámulta, méregette ezt a szerencsétlen fickót, ahogy cseppet sem motion, sőt, inkább

nyugodtan, ízlelgetve, a falatokat alaposan megrágva, veszélyt nem ismerve emelgette szájához a gözölgő szalontüdőt. Egy pillanatra elbizonytalanodott. Agyában, akár a sakkban, már a következő lépések sorjáztak. Órájára pillantva állapította meg, egy új adagért már nem állhat vissza a

sorba, lekésné a vonatot. Ezt a szerencsétlen fickót se küldheti el – bár egy pillanatra ez is megfordult a fejében – de látta, úgy eszik, mint aki napok óta nem is látott főtt ételt. Döntő lépésre szánta el magát. Szembe állt vele, s a fel-felnéző szerencsétlenre megértő pillantásokat vetve belekezdett a szalontüdő hozzá közelebb eső részébe. Néha el-elkapták egymás tekintetét, de egyikük sem szólt, csak ettek, nyugodtan, valami emberhez méltó békében, szem előtt tartva a „jut is, marad is” örök érvényű igazságát. Nem siettek. Mozdulataikban ott rejtőzött az egymás iránti mélységes megértés. Tudták, egyikük sem lakhat jól, de legalább elmondhatják, hogy ettek, ráadásul szalontüdőt, amit jobbra az ízek harmóniájáért fogyaszt az ingyenc. Főhősünk már megbékélt a „megfeleztük” állapottal, a helyzetet is érdekesnek találta, titokban már be is írt magának egy piros pontot, és közben a kritikus ponthoz érkeztek. Mintegy kirajzolódott a demarkációs vonal, a tányér közepe, a szalontüdő egyenlítője, az a pont, ahol valóban vizsgázni kényszerül az emberség. Főhősünk némi makacsságot mutatott, szemével jelezte az idegennek, hogy a szalontüdő innenső felére igényt tart, így aztán az idegen abbahagyta az evést, kanalát a tányér mellé tette és szó nélkül kiballagott a bűféből. Magára maradt hősünk bekanalizta a maradékot, a szaftot kitunkolgatta, száját, szakállát megtörölte, s mielőtt kiment volna, óvatosan körülnézett: vajon figyelte-e őket valaki? És ekkor, abban a pillanatban, amint hátrafordult, szinte összerogyott a látványtól. Úgy állt ott, arcára kövült döbbenettel, kipirult arccal, mint egy leforrázott rák. A szomszédos asztalon ugyanis megpillantotta a pár perce odatett saját szalontüdőjét...

A milliomos meghal és erélyesen kopogtat a mennyország kapuján. Szent Péter kinyitja az ajtót és megkérdezi:

- Mit akarsz?
- Be akarok menni.
- Hohó, aztán voltak-e jócselekedeteid a Földön?
- Hogyne. Egyszer találkoztam egy koldussal és adtam neki tíz centet.
- Aztán?
- Aztán egy másik alkalommal egy másik koldusnak is adtam tíz centet.
- Hát még mi jót tettél?
- Pár év múlva még egy másik koldusnak is adtam tíz centet.
- Szent Péter jelenti a dolgot az Úrnak. Az Úr végighallgatja, aztán így szól:
- Add vissza neki a harminc centet és menjen a pokolba!

A BOLDOG EMBER

A mesebeli ország öreg királya megbetegedett. Tudós orvosai nem tudtak segíteni rajta.

– Egyetlen gyógyszer létezik csak ez ellen a kór ellen – közölte a királlyal a legöregebb bölcs. – Ha találnál az országodban egy boldog embert, és annak az ingét magadra öltened, meggyógyulnál...

A király fiai nyomban útra is keltek, bejárták a birodalmat, de igazán boldog

emberrel nem találkoztak. Fáradtan, csüggedten, reményt veszve indultak hazafelé.

Útjuk sötét erdőn át vezetett. A fák közt pislákoló fényt pillantottak meg. Közelebb érve egy kis kunyhó előtt találták magukat.

– Nem gyönyörű ez az este?! – mondta köszönés helyett a földön ülő férfi. – Olyan boldog vagyok, hogy megélhettem ezt a napot is. Hála legyen Istennek érte...

A királyfiak szíve nagyot dobbant, úgy látszik, mégis találtak egy boldog embert. Elmondták, mi járatban vannak és megkérték, hogy adja nekik az ingét, mert különben meghal az öreg király.

– Szívesen megtenném – mondta a boldog ember –, de ingem nekem még sohasem volt...

Görög mese nyomán

Istennel semmi sem lehetetlen

Táborozásunk egyik reggeli áhítatán hangzott el egy kis történet arról, hogy a hernyó át akart kelni a forgalmas országúton. Íme a történet.

**A hernyó esélye, amikor át akar kelni az úttesten
(Zsolt 72,18; 118,23 - Róm 5,5)**

„Nincs esélye. Előtte hatméternyi aszfalt. Húsz személykocsi, öt teherautó, egy nyerges vontató és két lovas kocsi jön percenként. A hernyó nem tud a járművekről. Nem tudja, milyen széles a műút. Nem tud gyalogosokról, kerékpárosokról és motorokról. Csak azt érzi, hogy a túloldalon valami zöldell. Gyönyörű, friss, valószínűleg ehető fű. A vágya újí, át kellene kelni az úttesten.

Nincs esélye. Hat méter aszfalt áll előtte. Elindul. Kúszik lábatlan lábain. Percenként huszonhét jármű jön. Elindul, lassan, sietség nélkül. Húsz személykocsi, öt teherautó, egy nyerges vontató és két lovas kocsi... Elindul. Megy, kúszik, halad - és megérkezik.”

A történet azért elgondolkasztó, mert ilyen a keresztyén életünk is.

Mindenki tudja, hogyan kellene okosan, bölcsen, békésen, szépen élni, nagyon sokaknak mégsem sikerül. Tudjuk, hogyan kellene Isten Országát építeni, az eredmény mégis csekély.

Fiatalon, amikor az egész világot, az egész egyházat akartam megváltoztatni, egyszerűnek tűnt minden, és lehetségesnek. Ma már óvatosabb vagyok az eredményességet illetően, de egy dologban továbbra is biztos vagyok: Isten Országá létrehozható, felépíthető itt a Földön. Az emberi szív szeretete legyőz minden akadályt.

Isten Országá és a keresztyénség helyzete hasonlít a kis hernyó esetéhez, aki át akar kelni a forgalmas országúton. Félelmetes erők dolgoznak Isten Országá ellen, de meghátrálni mégsem szabad.

Mennyire reménytelennek tűnik az adást, osztozást hirdetni egy olyan társadalomban, ahol igazán csak a pénz számít. Amikor a pénz elbűvöl, leköti a gondolatot, megnémítja a lelket, elvon a családtól, hajszolása fáradttá és idegessé tesz, amikor átveszi az élet értelmét és az Isten helyét.

Mégis lehetséges, hogy ne a pénz szolgálja legyünk, hanem a Mindenhatóé! Lehetséges, hogy nemet mondjunk az életszínvonal emelkedésére, lehetséges nemet mondani arra, hogy ne a pénz töltsen be az életünket, gondolatainkat, lelkünket. Lehet osztani, adni, ajándékozni.

Mennyire reménytelennek tűnik békességteremtést hirdetni egy olyan világban, ahol mesterségesen állítanak szembe nemzeteket, népcsoportokat, embereket. Amikor a szomszédal is nehéz megtalálni a hangot, amikor a vértestvérek öle és

bíróságra mennek az örökségért. Amikor elválasztanak határok, világnézetek, meggyőződések, világlátások. Amikor háborúkat indítanak gazdasági érdekekért, amikor az egész világot lángba boríthatja néhány elmebeteg politikus paranoiás meggyőződése. Amikor ellenséget látunk és keresünk ott, ahol nincs. Amikor bűnbaknak kiálthatunk ki bárkit, aki nem tetszik nekünk és nem szimpatikus, vagy tönkre akarjuk tenni.

A megértés és a békesség mégis létezik. Egységre tudunk jutni minden jó szándékú emberrel. A szelíd, békés szónak értelme és ereje. Az összhang és a békés egymás mellett élés megteremthető. Fegyvereinket barátságra, okos, halk, szelíd szavakra cserélhetjük. Isten és ember, ember és ember összebékülése lehetséges.

Milyen reménytelennek tűnik szolgálatot hirdetni olyan korban, amikor mindenki arra törekszik, hogy ne beosztott, hanem vezető legyen. Amikor az uralkodás, a parancsolgatás, a kiskirálykodás mindennapos a munkahelyen, az iskolában, a családban, az egyházban; amikor a kinevezett, hivatali tekintélynek örülnek sokan, és nem törekszenek arra, hogy természetes módon megszerzett tekintélyük is legyen; amikor a házastársak egyike beosztottá akarja tenni az egész családot; amikor az iskolában, a munkahelyen a legprimitívebbek a hangadók, a hangoskodók; amikor szabadság címszó alatt elszabadul az uralkodási vágy; amikor a gyerek rabszolgává teszi a szülőt, a munkaadó a munkást, a tanár a diákot; amikor azt hirdetik, valósítsd meg önmagad, és nem azt, hogy add oda önmagad; amikor minden az egoizmusra buzdít, hogy te legyél az első, szerezz meg magadnak mindent, másokra ne legyél tekintettel.

Ennek ellenére a szolgálat élhető életforma! Lehet hordozni a társam bánatát, örömet. Lehet fogni a gyengék jobbát. Lehet a figyelmet, szeretetemet osztani otthon, az iskolában, a munkahelyen. Lehet szolgálni a beteget, elhagyottakat, kizsáboltakat. Lehet jó lélekkel pazarolni erőnket, figyelmünket, szeretetünket mindenre. A tényleges szolgálat ad majd valós tekintélyt, a Földön meg nem fizethető jutalmat. Közösséget létrehozni és összetartani csak szolgálattal lehet.

Nincs egyszerű dolga annak, aki Isten Országá építésére vállalkozik a Földön. De biztosak lehetünk benne:

- a fény legyőzi a sötétséget,
- a kovász megkeleszti a tésztát,
- a sziklaalapra épült ház nem dől össze,
- a nagypéntek is a győzelem napja lesz.

Biztosak lehetünk abban, hogy átérünk a túloldalra.

Vincze József
Érted vagyok 2010. augusztus

Weöres Sándor: ÖRÖK PILLANAT

Mit málló kőre nem bizol:
mintázd meg levegőből.
Van néha olyan pillanat
mely kilóg az időből,

mit kő nem óv, megőrzi ő,
bezárva kincses öklét,
jövője nincs és multja sincs,
ő maga az öröklét.

Mint fürdőző combját ha hal
súrolta s tovalibbent –
így néha megérezheted
önnön-magadban Istent:

fél-émlék a jelenben is,
és később, mint az álom.
S az öröklétet ízeled
még innen a halálon.

Öregdiák – nem vén diák

„Értelmesnek találtam tanáraim életformáját”

Ebben a rovatban azokat a szegedi piarista tanárokat mutatjuk be, akik piarista gimnáziumban érettségiztek. Ebben a számunkban a szeptembertől nálunk tanító Czeglédi Zsolt tanár urat kérdezzük.

Tanár úr kecskeméti diák volt. Mi indította a piarista iskola irányába?

Hatodikos korunkban a hitoktatónk – egy jó fej fiatal pap – elvitte a fiú hittanosokat látogatóba a kecskeméti Piárba (a lányokat meg a debreceni Svetitsbe.) Akkor még nem találtam túl vonzóknak ezt a szigorúnak tűnő, zárt iskolát, de aztán hirtelen nagy kedvem támadt a piarista diáksághoz. Ebben az is szerepet játszott, hogy az a kislány, akibe fülig szerelmes voltam akkoriban, a Svetitsbe jelentkezett.

Mik voltak a legmeghatározóbb élményei diákként Kecskeméten?

A nyári gyalogtúrák – különösen a felvidéki és az erdélyi – Szabó tanár úrral (ofőnkkel); az énekkari római zarándoklat 1988-ban Ruppert igazgató úrral; a Totya Show nevű formáció gitáros miséi szerda esténként; a reggeli negyed hetes zsolozsmás misék; a kollégiumi adventi éneklések; Tuba Iván házfőnök úr egész órás feleltetései hittanórán; hittan-szakkörök a csípős novemberi estén a botanikus kertben; az ápolónőtől nagynehezen kiküzdött pár napos

betegszobai „döglődések” hangulatai – és sorolhatnám még tovább.

Az akkori kollégiumi valóság miben különbözött a mai szegedi piár-kollégiumi élettől?

Átlagosan öt hetente utaztunk haza, jóval több időt töltöttünk együtt – talán ettől erősebbé vált közöttünk az összetartás is. Vonzó lehetett ez a közeg, mert a négy év során három-négy Kecskemét környéki bejárós osztálytársunk is beköltözött – önként.

Hogyan érte utol a piarista szerzetesi hivatás?

Tizedikes koromban már mocorgott bennem valami a papsággal kapcsolatban – elég tétován, sok fenntartással, de vonzódtam az Istennek szentelt élet felé. Ugyanakkor éreztem, hogy nem vagyok magányos fajta – egy plébánián nehezen tudnám elképzelni magam. A tanárság gondolatával is kacérokodtam, – ebből nagyjából adódott is a piaristaság gondolata. Értelmesnek, vonzóknak – ugyanakkor kihívónak is – találtam akkori tanáraim életformáját. 12-es koromban örömmel vágtam neki annak a piarista hivatás útjának.

A „piaristálkodást” is egykori iskoláján kezdte. Hogyan élte meg az átállást ugyanannak a katedrának a másik oldalára?

Kicsit furcsa volt eleinte, hogy egykori tanáraim most már a rendtársaim és kollégáim, de gyorsan megszoktam ezt a helyzetet.

Frissen érkezett Szegedre. Sikerült-e már akklimatizálódni?

Meglepően gyorsan kialakult az otthonosság-érzésem a szegedi iskolában és

rendházban. Nagyon kedvesen fogadtak a tanár-társak. Az iskola világa meglehetősen hasonlít a kecskemétire. Az első napokban nagyon megijedtem, mert sokkal fegyelmezettebbeknek tűntek a szegedi diákok – de aztán, hála Istennek, gyorsan elmúlt ez a zavarba ejtő érzésem...

A tartományfőnök úr asszisztenseként a rend magyarországi vezetésének is tagja. Miben áll ez a munkája?

Piarista iskola: Kecskemét

Érettségi éve: 1989

Papszentelés éve: 1998.

(Egyik) kedvenc bibliai idézet: „Tudjuk azt is, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra válik, hiszen ő saját elhatározásából választotta ki őket.” (Róm 8,28)

(Egyik) kedvenc könyv: A Man for All Seasons (Robert Bolt)

(Egyik) kedvenc film: High Noon (Fred Zinnemann)

(Egyik) kedvenc zene: Julius Dobos – Mountain Flying; Brahms: Ein Deutsches Requiem. (Bővebben ld. a Facebook-oldalomon)

A tartományfőnök atya és négy asszisztense alkotja az ún. konzisztóriumot – ez a testület tárgyal és dönt különféle – szerzeteseket vagy iskolákat érintő – kérdésekben. Mostanában sokat foglalkozunk a rendtartomány és az intézmények jövőjének stratégiai szintű tervezésével – de mindig vannak aktuális ügyek is.

SZEDIPRESS

Zsebkendőbe köhögj, tüsszents!

Elkezdődött ismét a tanév! Remélem valamennyien kiphentétek magatokat és feltöltődve, energiától duzzadva vágtok neki az előttek álló feladatoknak, mert abból lesz elég. Az iskolai változásokról már értesültetek. Az orvosi védőnői ellátás nem változott lényegesen. Szekeres Éva védőnőt kedden és szerdán találjátok meg az orvosi rendelőben. Orvosi rendelés csak szerdai napon délelőtt van. Engem indokolt esetben a hét más napján is meglehet keresni, ilyenkor természetesen másik középiskolában dolgozom. (Elérhetőségemről a titkárságon érdeklődjetek.)

Bizonyára hallottatok már róla, hogy az Egészségügyi Világszervezet meghatározása szerint, az egészség: testi-lelki-szociális jólét. Ennek értelmében minden olyan jellegű problémákkal felkereshettek bennünket ami az egészségeteket érinti.

Mostanában az egészség fenntartása céljából végzett törekvéseket egészségfejlesztésnek szokták hívni. Ez is közös feladatunk. Hiszen egészség nélkül nem valósíthatók meg azok a szép tervek, amiket magatok elé tűztetek.

Szeretném folytatni ezt a rövidke rovatot, de kérnélek benneteket, jelezzétek, mi az, ami érdekelt benneteket. Kérdezz-felelek rovatot is indíthatnánk, illetve olyan témákról is beszélhetnénk amiről szívesen hallanátok. Emailben is kereshettek, ha személyes problémát, kérdést szeretnétek feltenni, esetleg inkognitóban.

Eredményes munkát és jó egészséget kívánok valamennyiőtöknek!

Ebben az őszi évszakban az emberek többször betegszenek meg, mint máskor. Elsősorban meghűléses betegségekről van szó, amit legtöbbször vírusok okoznak. Lehül a testünk (mert hideg van), s miközben a szervezetünk mindent megtesz a belső egyensúly fenntartásáért, megfedekezik a védekezésről, s a vírusok máris támadnak. Mi csak azt vesszük észre, hogy fáj a fejünk, folyik az orrunk, rossz a közérzetünk, esetleg köhögünk. Szerencsére a be-

tegségek nagy része gyógyszeres beavatkozás nélkül is néhány napos fennállás után megszűnik. Hiszen mindenkinek van egy belső doktora, az immunapparátus, ami elhárítja az ártó ágenseket. Az egyszerűbb őszi vírusfertőzés ezért otthon is kezelhető. A fentebb említettek közül következik a teendő is. Mindent meg kell tenni, hogy a szervezet maga tudja kifejezni a gyógyító tevékenységet. Tehát pihenés, könnyű ételek fogyasztása, vitaminok, szükség esetén tüneti szerek (azok a gyógyszerek, amelyek csak a tüneteket, pl. fájdalom, köhögés szüntetik meg, de az alapbajt nem gyógyítják). Ha kisebb láz lép fel, lázcsillapítás, nátha esetén orrcsepp, fejfájásra fájdalomcsillapító bevétele ajánlott. Ha a betegség lefolyása enyhe, néhány napon belül javulás következik be. Ha mégse, akkor valószínű a bakteriális felülfertőződés. Ilyenkor már ajánlott orvoshoz fordulni.

Nem szabad megfedekezni a kézmosás fontosságáról és arról, hogy köhögni, tüsszentesni csak zsebkendőbe szabad nem a levegőbe, vagy a tenyereketbe. Teliköpködött tenyérrel megfogni a kilincset, más ember kezét, vagy a busz kapaszkodóját: máris kész a vírus továbbadása.

Még egy fogalmat érdemes tisztázni: lázról csak 38 fok felett beszélünk, ez alatt (37-38 fok között) hőemelkedésről van szó. A láznak megvan a maga szerepe a betegségek leküzdésében. Az, hogy megemelkedik a hőmérsékletünk, a vírusok elpusztításában fontos szerepet játszik. A 37 fok feletti hőmérséklet kedvezőtlenül befolyásolja a vírusok szaporodását. (Ezért kell élő vírust tartalmazó védőoltásnál is jelezni, ha valakinek hőemelkedése van, tudniillik ilyenkor nem kap oltást.) Vagyis nem kell a kisebb hőemelkedés, vagy láz ellen erőlyesen harcolni, mert az a gyógyulást is szolgálja. Más a kérdés magas, 39 fokot meghaladó láznál, mert ez már erősen igénybe veszi a beteg anyagcseréjét, és többet árt, mint használ.

Emlékezzünk tehát: a higiénés szabályok betartásával, réteges öltözködéssel, sportolással, helyes, változatos étkezéssel az esetek nagy részében elkerülhetők a fentebb említett vírusfertőzések.

Dr. Dénes Ilona iskolaorvos
ilonadenes@hotmail.com

A láz tünetei

38 C fok, vagy ennél magasabb testhőmérséklet. (A normális testhőmérséklet 37 C fok körül van. 37-38 C fok között hőemelkedésről beszélünk.)

A fej, a nyak és a test forró, de a kéz és a lábak hidegek. Hidegrázás, remegés (ami különösen akkor fordul elő, ha a hőmérséklet gyorsan emelkedik.) Kábult érzés, néha fejfájás. Étvágytalanság is előfordulhat.

A láz kiváltó okai

Nátha, influenza, torokfertőzések. Általános gyermekbetegségek, pl. bárányhimlő, kanyaró, mumpsz. Ragályos hasmenés, illetve gyomor- vagy bélfertőzések. Egyéb fertőzések, pl. trópusi nátház, májgyulladás, malária, TBC, tifusz.

Mit tehetsz láz esetén?

Pihenj annyit, amennyit csak lehet, de nem feltétlenül kell ágyban feküdni, hacsak nem érzed magad túl rosszul!

Tartsd lenn a lázat könnyű öltözékekkel, ventilátorral, légkondicionálóval! Ne öltözz vas-tag ruhákba, takarókba, különben a láz csak magasabb lesz és lázgörcsöket okozhat! Igyál sok vizet, gyümölcslevet, tejes italokat és könnyű, szűrt levest! (A hideg ital csökkenti a testhőmérsékletet.)

Próbálj rendszeresen étkezni, még akkor is, ha nincs étvágyad! Ha kihagysz étkezéseket, még inkább legyengülsz.

Mérd meg testhőmérsékletét 4 óránként! Ne egyél/igyl semmit a lázmérés előtti fél órában, mert a mérés nem lesz pontos! Vegyél be lázcsillapítót ha rosszul érzed

magad, ha fáj a fejed, ráz a hideg, illetve ha testhőmérsékleted 39 C fokos vagy még magasabb (38,5 C fokos 12 éven aluli gyermek esetén)!

Langyos vizes szivaccsal töröld le tested, zuhanyozz le, vagy fürödj meg kádban langyos vagy hideg vízben, amennyiben lázad 39 C fokos vagy ennél magasabb

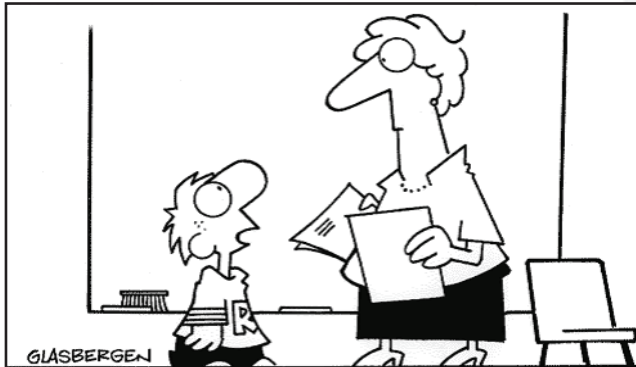
Fordulj orvoshoz, ha:

Ha a láz 5 nap után sem múlna el!
Ha a lázat nyaki merevség kíséri!
Ha a lázat egyéb tünetek kísérik, pl. kiütés, erős torokfájás, zöld váladékkal felszakadó köhögés, fül-fájás, hasi fájdalom, erős hasmenés, vagy gyakori, fájdalommal járó vizeletürítés!

KÉRMEZMÁKÖVETKEZŐT

English Corner

wish you all a successful and happy new school year with this joke!

"I couldn't do my homework because my computer has a virus and so do all my pencils and pens."

If you know a good English joke/ a joke in English in connection with school, teachers or students please send it to my e-mail address: mnagy@szepi.hu

Warm regards,
Nagy Mariann

VINUM ET MUSICA LAETI CANT COR.
ET SUPER UTRAQUE DILECTIO SAPIENTIAE.

Deutsche Rubrik

Hallo Leute,

endlich hat das Schuljahr wieder angefangen, hoffentlich werdet ihr viel Spaß dabei haben. In der deutschen Rubrik könnt ihr in diesem Jahr monatlich immer eine neue Bildergeschichte lesen, und hoffentlich auch darüber schmunzeln. Gute Unterhaltung!

AUTUNNO

Il cielo ride un suo riso turchino
benché senta l'inverno ormai vicino.
Il bosco scherza con le foglie gialle
benché l'inverno senta ormai alle spalle.
Ciancia il ruscel col rispecchiato cielo,
benché senta nell'onda il primo gelo.
é sorto a piè di un pioppo ossuto e lungo
un fiore strano, un fiore a ombrello, un fungo.

(M. Moretti)

Sherlock Holmes is...

Az új tanévben is szeretettel várom a „rejtélyfejtésben” jártas olvasóimat, hogy minden hónapban szánjanak pár percet a krimi rovatra.

Íme a szeptemberi történet:

Mr. Landresshez, az ismert műgyűjtőhöz, mikor háza előtt a kocsijából kiszállt, odalépett két megnyerő külsejű idegen úr, hogy kölcsönkérje az autóját. Azzal indokolták az adott körülmények között szokatlan kérésüket, hogy életbevágóan fontos találkozóra kell sietniük.

Landress, aki jó emberismerőnek tartotta magát, méltányolta a kérést és odaadta a slusszkulcsot.

– Nyilván tisztességes emberek – gondolta magában. – Hiszen, ha el akarnák lopni a kocsit, eszükbe sem lett volna megszólítani. Egyszerűen meglesték volna, mikor csukódik be mögöttem a kapu és elrobogtak volna vele.

Másnap azután az idegenek valóban visszavitték a kocsit a ház elé, a legnagyobb rendben, feltöltött benzintartállyal. Még köszönőlevelet is tettek a kesztyűtartóba, hálájuk jeléül két az-

napra szóló méregdrága színházjegyet mellékelve a köszönethez.

– És te még azt mondtad, könnyelműség volt odaadni az autót – mondta Mr. Landress a feleségének este, amikor a két jeggyel beléptek a színházi páholyba.

– Ugye, hogy nem lógtak meg vele? Ezek után remélem, elhiszed végre, kedvesem, hogy az én emberismeretemben mindig megbízhatok.

– Látszólag valóban! – mosolygott rá az aszony.

De amikor hazaértek a színházból, valahogy megváltozott a véleménye.

Vajon mi történt?

Válaszaitokat küldjétek e-mail címemre:

mnagy@szepi.hu

Jó fejtőrést!

Nagy Mariann

Csigaűző bakancsosok

Az idén június 28. és július 2. között ismét megrendezésre került a Természetjáró Gyerekek és Diákok Országos Találkozója (TEGYOT - TEDOT 2010). A szekszárdi szervezők (Ifjúsági Unió) eredetileg a sötétvölgyi tábor jelölték ki a találkozó helyszínéül, amit azonban nem sokkal előtte „elmosott” egy felhőszakadás és a vele járó áradás, így az új helyszín a Szekszárdhoz ugyancsak közel fekvő Szálka lett.

Iskolánkból egy csapat indult „Csírák” néven, melynek tagjai Abt Dániel, Bárkányi Tamás, Seres Imre és Kopasz Kristóf voltak. Kísérőnk ezúttal is Győri tanár úr volt, két állandó szurkolónkkal, gyermekeivel: Bercivel és Borival.

Az egy héten keresztül tartó verseny öt számból állt. Nappali tájékozódási verseny: itt nappal kellett térkép és tájoló segítségével végighaladni egy megadott pályán és megtalálni az összes ellenőrző pontot. Éjszakai tájékozódási verseny: valójában itt hasonló volt a feladatunk, mint nappal, csak hogy ez a rész este 10 órakor kezdődött, így jóval nehezebbé vált a dolog. (Egyszer-kétszer el is vettük az utat a sötét erdőben...) Az elméleti versenyen a természetről, állatokról, növényekről, és természetvédelmi helyekről töltöttünk ki egy tesztet. A városismereti verseny Szekszárdon zajlott, ahol több neve-

zetességhez kellett ellátogatnunk, a helyiektől kérdezősködnünk és a válaszokat beírni egy feladatlapba. Újdonság volt számunkra a tolnai természetjárók kedvence, az ún. „csigaűző verseny”, ahol számos könnyebb és nehezebb feladat várt ránk. A megtalálандó pontok ugyanis egészen furcsa helyekre kerültek pl: fa tetejére, víz fölé belógatva. Így aztán fára másztunk, kenuval eveztünk a túlpartra, drótkötél-pályán kapaszkodtunk, vagy éppen kerékpároztunk (!!!).

A táborban sok egyéb programon is részt vehettünk (pl. koncertek, filmvetítés, kézműves foglalkozás). Amikor épp nem volt semmiféle rendezvény, akkor a környéket jártuk, elmentünk a közeli tóhoz strandolni, vagy a foci VB-t néztük a TV-ben. Minden este voltak kisebb bulik, de az utolsó estéhez semmi nem hasonlítható.

A városismereti versenyben 2., nappaliban 3. és összesítettben is 3. helyezést értünk el.

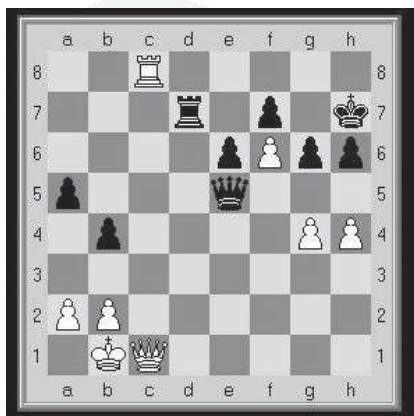
Szerintem mindenki nagyon jól érezte magát. Számomra ez a hét kedves emlék marad, amit sokáig meg fogok őrizni.

Kopasz Kristóf 10. A

Sakkfeladvány

Ebben az állásban az egy bástyával való mattadás egyik alapesetét figyelhetjük meg. A végső cél elérése érdekében világos döntő lépésre szánja el magát... Világos indul és két lépésben matot ad:

A megfejtéseket Horváth Tibor tanár úr várja a tibi@szepi.hu címre.

A halász azért megy ki a tóra, hogy halat fogjon,
a horgász meg azért, hogy ne legyen otthon.

PIÁRFUTÁR

Köpek aranyból

Egy csokorral az idei érettségi vizsgáról:

- Miért nehéz olvasnia régi magyar nyelvemlékeket?
- Mert más karaktereket használtak...

– A széncinegének pedig csőre van. Ezt szerintem nem kell bővebben kifejteni...

László tanár úr az elnök asszonyának:

- Most nem vipérát kapott a felelő, mert fogtunk egy siklót helyette...

– A nyárspolgári életmód okozhatja a fül működésének hibáit...

– Az MSZP-nél új arc jelent meg: Mesterházy Attila, akinek az arcszőrzete is megújult. Előtte kicsit olyan ördögös bajsza volt...

– A város központjában egy piactér volt. És egy templom. Ott zajlott az élet...

– Balassi nagy bika volt, mint ahogy a címerében is látszódik... Falta a nőket...

– Kiment a divatból az egész trubadúrköltészet...

– A hegység meggyűrődik. Valahogy úgy, mint ez a papírlap...

– Hogy az Alföldet milyen talaj alkotja, az nem jut eszembe, de a térképről le tudnám olvasni. Olvassam?...

– Hát, nem kérdezek többet Gergő.... Majd este...

Gyűjtötte: Dékány Zoltán

– Tanár úr, ha a Tiszát bevezetnénk a Balatonba, akkor a Balatonból tenger lenne?

Gyűjtötte: Böszörményi Géza SP

A plébános prédikál:

- És tudjátok, mit kell tenni az embernek, hogy a mennyországba kerüljön?

Egy borízú hang lentről:

- Meg kell halnia....!

Darab	Menekült	Rostál	A hancskála egyik haraja	Elemfalta	Fordítva folytatással
Megfejtés (1)	Szafander	Üdvöz légy!	Néma hon!		
Havi jegy	Emilie de (színésznő)			Kor angolul	
	Megfejtés (2)			Elfordult tőle	
				Alkoholész	
				Határozott névelő	
Egiptomi egistennő		Szétfolt láva!			Az Özönvíz hajója
		Rövid ujj ruha			
Borítum		angvelorszá rövidtve		Ilyen fejelem is van	
Olasz matematikus		Tolkien egyik tündetája		Félig bába!	
			Baranyai község		
			Páratlan átemelőt		
Egyhangúság	Templom része			2/3 kéz!	
				Horvát olajlátsza	
			Te meg ő		Szénkátum
Energia	Átmérő	... és Léna (G. Buchner műve)			
Végelt			Férves anyag		

Ebben a hónapban rejtvényünk Jézus szavait tartalmazza. A megoldásokat 2010. október 8-ig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elektronikus levélcímünkre elküldeni: piarfutar@szepi.hu. Előző havi megfejtésünk: „Az élet nem ismétlődik meg, vigyázni kell rá.” Pólót nyert Gábor Dávid 12. A.

NYÁRI EMLÉK

OROSZ BAYWATCH

Ha javulni látod a dolgokat, akkor valami fölött elsiklottál.

PIARISTA BOR

A piaristák 1642-ben nyitották meg első iskolájukat Magyarországon. Évszázadokon át szőlőt is termesztettek és díjnyertes borokat készítettek. Hagyomány és minőség születik most újjá ezekben a borokban, amelyek a Piarista bor 2010 pályázat két kategóriájában első helyezést értek el.

www.piaristabor.hu

SZEKSZÁRDI CABERNET CUVÉE 2007

A Radó családnak immár negyedik generációja foglalkozik elhivatottsággal, szakmai odaadással a szőlő termesztésével és a bor készítésével. Ez a cabernet cuvée sauvignon és franc házasításával, magyar és francia tölgyfahordókban érlelődött. Testes, vastag bor, illatában és ízében a vanília és a csokoládé keveredik.

www.radopince.hu

KOKASHEGYI PORTUGIESER VÁLOGATÁS 2008

A Pócz családi pincészet szőlőhöz való kötődése generációkra vezethető vissza. A Kokashegy öreg tőkének bora ötven éves ültetvényen szigorú terméskorlátozással termesztett szőlőből, gondosan válogatott, feketére színeződött, ép, egészséges fürtökből készült. Meleg illatú, gyümölcsös, gazdag ízvilágú, bársonyos vörösbor.

www.poczpinceszet.hu

NYÁRBÓL ŐSZBE

